

(263. 4.)

VOORLOOPIG VERSLAG.

Al waardeerde men elke poging om het Reglement van Orde meer dienstbaar te maken aan eene degelijke voorbereiding der te onderzoeken wetsontwerpen en had men met belangstelling van dit voorstel tot inlassching van art. 45a betreffende wetsontwerpen tot naturalisatie kennis genomen, toch was men vrij algemeen van gevoelen, dat de voorgestelde wijziging niet voldoende was gemotiveerd en dat in meer dan één opzicht de tegenwoordige werkwijze ten aanzien van bedoelde wetsontwerpen was te verkiezen.

Blijkens de Memorie van Toelichting wenschen de voorstellers te bevorderen, dat de Kamer zich van de beteekenis van elk wetsvoorstel tot naturalisatie in bijzonderheden rekenschap geve en dat zij bij hare beslissingen daaromtrent eene vaste lijn volge. Daartoe willen zij eene vaste Commissie in het leven zien geroepen, die een voorbereidend onderzoek zal instellen, waarbij overleg met de Regeering en persoonlijke verschijning van den verzoeker een goeden gang van zaken zouden kunnen bevorderen. Leden der Kamer, die geen zitting hebben in de Commissie en bij gemis van een afdeelingsonderzoek aan de voorbereidende behandeling geen deel kunnen nemen, zullen door inlevering van onderteekende nota's van hun gevoelen kunnen doen blijken.

Vele leden zagen niet in, waarom voor de behandeling van de wetsontwerpen tot naturalisatie eene bijzondere regeling noodzakelijk was, welke een zoo belangrijke wijziging van de tegenwoordige werkwijze, als de uitschakeling van het afdeelingsonderzoek, inhield. Zij begrepen niet, hoe men bij het voorgesteld commissoriaal onderzoek beter dan langs den weg van het afdeelingsonderzoek tot eene juiste beoordeeling zou kunnen geraken van de personen, die voor naturalisatie worden voorgedragen. Zelfs indien de Commissie de candidaat-Nederlanders steeds voor zich liet verschijnen om nadere inlichtingen te bekomen, zouden niet meer gegevens worden ontvangen dan waarover de Regeering thans beschikt en die zij op veel gemakkelijker wijze kan verkrijgen dan eene Commissie uit de Kamer, welke niet de bevoegdheden van eene Commissie van enquête heeft. Men achtte het onjuist ten aanzien van eene enkele groep van wetsontwerpen het afdeelingsonderzoek uit te sluiten. Alle leden der Kamer moeten de gelegenheid hebben om aan het onderzoek van wetsontwerpen deel te nemen. Daardoor komt de veelzijdigheid van het onderzoek tot haar recht; aan quaesties, die de aandacht der Commissie soms ten onrechte zullen voorbijgaan, zullen opmerkingen van leden, die met de daarmede verband houdende vragen meer bekend zijn — men dacht in dit geval o. a. aan vragen van internationaal recht — dikwijls eene goede oplossing geven. Het inzenden van nota's ondervangt dit bezwaar geenszins; van de nota's behoeft buiten de Commissie geen der leden kennis te krijgen. Bovendien scheen het niet aanbevelenswaardig aan het oordeel der Commissie over te laten of deze nota's aan haar verslag zullen worden toegevoegd, dan wel als van minder beteekenis ter griffie zullen worden nedergelegd.

Waarom, zoo vroegen eenige leden, moet het afdeelingsonderzoek vervallen, terwijl toch het instituut der Commissiën

van Voorbereiding ook in het leven is geroepen om eene degelijke behandeling van wetsvoordrachten te waarborgen en daarbij het afdeelingsonderzoek behouden bleef? Enkele leden zouden dan ook tegen het voorstel minder bezwaar hebben, indien het afdeelingsonderzoek daarin werd gehandhaafd.

Voorts werd opgemerkt, dat, indien de Commissie naar elken candidaat een volledig onderzoek wilde instellen, de desbetreffende wetsontwerpen over het algemeen slechts na zeer geruimen tijd voor openbare behandeling rijp zouden zijn. Is het onderzoek minder omvangrijk en ligt het ook niet in de bedoeling de Commissie bij elk geval een volledig onderzoek te doen instellen, dan is er geen reden van de gewone werkwijze af te wijken, waarbij de Commissie van Rapporteurs evenzeer zich kan doen inlichten en overleg met de Regeering plegen.

Was overigens voor zoodanige afwijking der werkwijze grond, dan was het zeer de vraag of daarvoor de wetsontwerpen tot naturalisatie in de eerste plaats in aanmerking kwamen; zonder geacht te willen worden zulk een uitzonderingsmaatregel toe te juichen, wezen sommigen o.a. op wetsontwerpen betreffende onteigeningen, welke aanleiding kunnen geven tot plaatselijk onderzoek.

Ook wezen eenige leden er op, dat, indien men eene speciale Commissie voor de behandeling der hierbedoelde wetsontwerpen wenscht, het Reglement van Orde in art. 45 daarvoor reeds de gelegenheid opent. De bezwaren, daaromtrent in de toelichting gemaakt, achtten deze leden niet van groote beteekenis. Zij achtten echter de tegenwoordige wijze van behandeling alleszins voldoende, ook omdat naar hun oordeel de verzoeken tot naturalisatie door de Regeering met zorg worden onderzocht; de noodige bescheiden worden ter inzage verstrekt.

Bij enkele leden rees de vraag of aan de zaak niet eenigszins overdreven belang wordt gehecht; de meeste wetsontwerpen toch betreffen personen, die door verzuim het Nederlandschap hebben verloren. Wellicht geven de buitengewone omstandigheden van het oogenblik aanleiding aan de naturalisatieverzoeken bijzondere aandacht te schenken. Wanneer de oorlogstoestand tot het verledene behoort, zoude een imperatief voorschrift als de voorstellers wenschen niet zonder bezwaar kunnen zijn. Men wees er op, dat in den beginne de Commissie misschien een zeer nauwgezet onderzoek zal instellen. Langzamerhand zal echter ook door het feit, dat de Commissie zal blijken niet over de middelen te beschikken om meer licht te ontvangen dan de Regeering reeds had laten schijnen of alsnog kan ontsteken, dat scherpe onderzoek verslappen. Echter is dan niet meer bereikt dan het huidige stelsel geeft. Integendeel bestaat het bezwaar dat de Kamer, wier afdeelingsonderzoek ten deze verviel, van een nader onderzoek afziet in de overtuiging, dat aan de daartoe ingestelde Commissie de taak goed kan worden overgelaten.

Ten slotte wenschten sommige leden te verklaren, dat hun oordeel omtrent het onderwerpelijke voorstel voor hen niet praëjudiceerde de vraag of niet in het algemeen in de werkwijze der Kamer ten aanzien van wetsontwerpen bij eene algeheele herziening van het Reglement van Orde wijziging moest worden gebracht.

De redactie van het voorgestelde art. 45e gaf aanleiding tot de opmerking, dat zij in fraaiheid zou winnen, indien in lid 4 de woorden „en onder mededeeling van de redenen die haar daartoe leidden” werden vervangen door: „waarbij tevens de redenen worden vermeld, die haar daartoe leidden”.

Aldus vastgesteld den 6den December 1916.

JANSEN.

FOCK.

LIMBURG.

SOLENS.

KETELAAR.

